

[Økonomiministeren]

cerede formål, herunder utvivlsomt også forbrugsformål. Jeg kan som eksempel nævne den kraftige vækst i pensionskassernes ydelse af medlemslån. Det medførte, at regeringen i foråret 1979 anmodede Nationalbanken om at optage forhandlinger med forsikringsselskaber og pensionskasser med henblik på at begrænse ydelsen af sådanne mere forbrugsorienterede lån, og resultatet blev aftalen af 14. maj 1979, hvorefter disse institutioners direkte udlån mod pant i ejerboliger fortrinsvis skulle ske til finansiering af nybyggeri, om- og tilbygninger samt ejerskifte.

I løbet af efteråret udviklede den økonomiske situation sig således, at regeringen fandt det nødvendigt at søge en stærkere opbremsning i mulighederne for at få forbrug lånfinansieret, og det kom bl. a. til udtryk i de midlertidige stoplove, vi gennemførte. Som en mere permanent foranstaltning blev aftalen mellem Nationalbanken og forsikringsselskaber og pensionskasser i løbet af december måned strammet op. For det første har disse institutioner nu lovet helt at ophøre med at yde andre lån end sådanne, som finansierer nybyggeri, om- og tilbygninger og ejerskifte, altså ordet »fortrinsvis« i aftalen af 14. maj 1979 blev slettet. For det andet har forsikringsselskaberne principielt givet tilsagn om ikke at ville yde pantbrevsgarantier for pantebreve udstedt med henblik på finansiering af forbrugsformål, og der forhandles med pengeinstitutterne om lignende tilsagn. Men vi må have tal på bordet for i hvert fald det første halvår af 1980, før vi kan sige noget mere sikkert om virkningerne.

Preben Steen Nielsen (S):

Det er rigtigt, som ministeren siger i sit svar, at der ikke findes noget umiddelbart dokumenterbart materiale, der viser, at den frivillige aftale ikke overholdes, men på den anden side har der, som ministeren også var inde på det, været en kraftig vækst i udlåne fra pensionskasser og forsikringsselskaber mod pant i fast ejendom. Rent faktisk er væksten nu oppe på 11 pct. af de beløb, som disse forsikringsselskaber og pensionskasser har tinglyst, hvor det for bare få år siden var nede på omkring 1 pct.

Det er klart, at dette udbud sker på bekostning af opkøb af almindelige obligationer og aktier, og derfor er det problematisk

for den samlede økonomiske politik. Derfor er det efter min opfattelse ikke tilstrækkeligt, at man henviser til en frivillig aftale. Ganske vist forpligter man sig fra selskabernes side til at søge aftalen overholdt, men da kundemassen efterspørger disse forbrugslån og andre lån, så kommer midlerne ud til kunderne ad andre kanaler. Og det er jo ikke pebernødder, det drejer sig om. Det er jo et beløb i størrelsesordenen 4-6 mia kr. for 1979s vedkommende, man kan regne med er blevet placeret på denne måde.

Dertil kommer i forhold til dokumentationen, at hvis man skal se på de pantebreve, der udstedes rundt omkring, så skulle Danmark have verdens flotteste carporte, idet der udstedes pantebreve på op til 150.000 kr. til etablering af carporte. Man kan jo sige sig selv, at da de færreste carporte kan løbe op i denne anskaffelsessum, så ligger der indirekte dér nogle forbrugsmuligheder.

Derfor vil jeg godt spørge ministeren, om han ikke finder det rimeligt, at man overvejer at gå ind i en egentlig tvang over for forsikringsselskaberne og pensionskasserne, der jo er skattefri, således at de kan investere disse penge på det organiserede marked.

Økonomiministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg mener som sagt, at vi bør se, hvordan man vil praktisere den frivillige aftale, der nu er indgået mellem Nationalbanken og disse institutioner. Når vi har fået materiale, så mener jeg, at vi kan tage spørgsmålet op.

Jeg vil lige gøre opmærksom på to andre problemer. Det ene var det, hr. Preben Steen Nielsen var inde på, nemlig anbringelsen af pengene i pantebreve eller i obligationer. Derom kan jeg sige, at jeg har noget statistik, der viser, at mens man i begyndelsen af 1970'erne aftog 15 pct. af den samlede tilgang af realkreditobligationer i de institutioner, vi taler om, så er man i dag oppe på at aftage op imod halvdelen af den samlede nettotilgang. Det er altså ikke gået ud over obligationsmarkedet, man har også efterspurgt obligationer.

Det andet problem, vi er opmærksomme på, er, at der er andre finansieringskilder, der tilbyder lån uden krav om oplysninger om formål og på vilkår, som ser ud, som om de svarer til lån fra forsikringsselskaber og pensionskasser. Nogle gange kalder de dem